

Bruxelles, 6 mai 2019
(OR. en)

8653/19

EDUC 214
SOC 321

NOTĂ

Sursă:	Secretariatul General al Consiliului
Destinatar:	Comitetul Reprezentanților Permanenți / Consiliul
Subiect:	Pregătirea dezbaterii de orientare din cadrul Consiliului EYCS din luna mai privind „Construirea viitorului Europei: contribuția educației la consolidarea coeziunii sociale” – <i>Dezbateri de orientare</i> <i>[Dezbateri publice în temeiul articolului 8 alineatul (2) din Regulamentul de procedură al Consiliului]</i> <i>[la propunerea președinției]</i>

În urma consultării Comitetului pentru educație, președinția a pregătit documentul de dezbateri din anexă, care este prezentat ca bază pentru dezbateri de orientare care va avea loc în cadrul reuniunii Consiliului Educație, Tineret, Cultură și Sport din 22-23 mai 2019.

„Construirea viitorului Europei: contribuția educației și a formării la consolidarea coeziunii sociale”

Document de dezbatere al președinției

La 14 noiembrie 2017, summitul social care a avut loc la Göteborg, Suedia, a fost consacrat rolului educației și al culturii. Cu această ocazie, Comisia a prezentat o viziune pentru crearea unui Spațiu european al educației până în 2025. În acest context, Concluziile Consiliului European din 14 decembrie 2017 ¹ au recunoscut educația și cultura ca fiind „esențiale pentru construirea unor societăți caracterizate prin coeziune și favorabile incluziunii, precum și pentru sprijinirea competitivității noastre”. În același timp, Consiliul European a solicitat Comisiei, Consiliului și statelor membre să examineze măsurile care ar putea fi luate pentru a aborda „necesitatea unei abordări a educației și formării care să fie favorabilă incluziunii, bazată pe învățarea pe tot parcursul vieții și axată pe inovare”. Ca urmare, cele două pachete educaționale propuse de Comisie au stabilit principalele orientări pentru Spațiul european al educației.

Asumându-și rolul de coordonare în acest domeniu, la 22 mai 2018, Consiliul a adoptat concluzii ² privind trecerea la o viziune a unui Spațiu european al educației. Concluziile au reamintit mai întâi dimensiunea socială a educației, evidențiind primul principiu al Pilonului european al drepturilor sociale, care prevede că orice persoană are dreptul la educație, formare și învățare pe tot parcursul vieții favorabile incluziunii și de calitate pentru a dobândi și a menține competențe care îi permit să participe deplin în societate și să gestioneze cu succes tranzițiile pe piața forței de muncă.

¹ EUCO 19/1/18 REV 1.

² JO C 195, 7.6.2018, p. 7.

Consiliul a subliniat, de asemenea, rolul esențial al educației și al culturii pentru favorizarea apropierii europenilor și importanța lor pentru viitorul cetățenilor, precum și pentru Uniune în ansamblul său. Acesta a invitat statele membre să continue procesul de reflecție privind o viziune comună asupra unui Spațiu european al educației și a conexiunilor sale cu cadrul strategic pentru perioada de după 2020 pentru cooperarea în domeniul educației și formării, subliniind că actualul cadru (ET 2020) a constituit o bază valoroasă pentru stabilirea de priorități comune și pentru sprijinirea statelor membre în modernizarea sistemelor lor de educație și formare.

În mod similar, Comunicarea Comisiei intitulată „Consolidarea identității europene prin educație și cultură”³ a prezentat viziunea asupra unui Spațiu european al educației, subliniind totodată rolul esențial al educației și al culturii, catalogate drept cei mai buni vectori pentru consolidarea identității noastre europene și pentru dobândirea unei mai bune înțelegeri a ceea ce înseamnă să fii european. Tradițiile, istoria și patrimoniul nostru cultural, care reprezintă chintesența civilizației noastre, formează o bază solidă de la care ar trebui să pornim pentru dezvoltarea Uniunii. Dorința de a ne cunoaște mai bine, uniți în jurul principiilor democrației și solidarității, ne poate ajuta să construim un viitor durabil și sigur pentru Europa.

Instituțiile de educație și formare sunt locul în care societatea, comunitatea și familia se întâlnesc. În activitatea sa privind „Incluziunea și cetățenia”, Grupul european de experți în domeniul educației și formării (însărcinat cu sprijinirea pregătirii cadrului strategic pentru perioada de după 2020 pentru cooperarea în domeniul educației și formării) a subliniat rolul școlilor ca spații comunitare, acționând ca punct de legătură între diferitele comunități și servicii, cum ar fi serviciile medicale și cele sociale.

³ COM(2017) 673 final.

Raportul menționat mai sus a recunoscut, de asemenea, valoarea toleranței și a incluziunii în contextul educației civice, în special din perspectiva combaterii viziunilor populiste și extremiste. În cadrul reuniunii lor de la Timișoara din 1-2 aprilie, directorii generali pentru învățământul preuniversitar au discutat despre „Deschiderea școlilor către Europa” ca oportunitate considerabilă pentru noi toți – factori de decizie, cadre didactice și directori de școală – de a contribui la viitorul Uniunii prin asigurarea faptului că valorile UE și principiile democratice rămân elemente centrale ale sistemelor noastre de învățământ. Participanții au subliniat importanța practicilor de predare, a mediilor de învățare participativă și a proceselor decizionale democratice în școli. În aceeași ordine de idei, inițiativa „Universități europene”, care este o piatră de temelie a Spațiului european al educației și aduce o schimbare radicală în peisajul învățământului superior din Europa, se bazează pe o combinație solidă de excelență și incluziune, atât din punct de vedere geografic, cât și social, promovând în același timp identitatea UE.

Recomandarea Consiliului privind promovarea valorilor comune, a educației favorabile incluziunii și a dimensiunii europene a predării ⁴ subliniază necesitatea de a „s[e] intensific[a] împărtășirea valorilor comune prevăzute la articolul 2 din Tratatul privind Uniunea Europeană de la o vârstă fragedă, la toate nivelurile și în toate formele de educație și formare într-o perspectivă a învățării pe toată durata vieții, pentru a întări coeziunea socială și sentimentul comun, pozitiv și favorabil incluziunii de apartenență la nivel local, regional, național și la nivelul Uniunii”. Recomandarea precizează că promovarea educației favorabile incluziunii pentru toți elevii și studenții ar putea fi realizată în special prin: „asigurarea unei educații de calitate pentru toți elevii și studenții de la o vârstă fragedă și pe tot parcursul vieții; oferirea sprijinului necesar tuturor elevilor și studenților în funcție de nevoile lor specifice, inclusiv celor care provin din medii socioeconomice defavorizate, dintr-un context de migrație, celor cu nevoi speciale și celor mai dotați; înlesnirea tranziției între diferitele parcursuri și niveluri de educație și prin asigurarea furnizării de orientare educațională și profesională corespunzătoare”.

⁴ JO C 195, 7.6.2018, p. 1.

În cursul președințiilor bulgară și austriacă, Consiliul a adoptat Recomandarea privind promovarea valorilor comune, a educației favorabile incluziunii și a dimensiunii europene a predării, Concluziile Consiliului privind trecerea la o viziune a unui Spațiu european al educației și Recomandarea privind promovarea recunoașterii reciproce automate a calificărilor dobândite în cadrul învățământului superior și a celor dobândite ca urmare a absolvirii unui ciclu secundar superior de învățământ și formare, precum și a rezultatelor perioadelor de învățare petrecute în străinătate.

Recomandările Consiliului privind o abordare globală a predării și învățării limbilor și privind sisteme de înaltă calitate de educație și îngrijire a copiilor preșcolari, care sunt pe ordinea de zi în vederea adoptării de către acest Consiliu, la exact un an de la propunerile prezentate de Comisia Europeană, oferă orientări concrete cu privire la promovarea unor contexte și rezultate ale învățării care să fie favorabile incluziunii.

În lumina celor de mai sus, miniștrii sunt invitați să reflecteze asupra dezvoltării Spațiului european al educației până în 2025, în special în ceea ce privește consolidarea coeziunii sociale. În acest context, se propun următoarele întrebări orientative:

Întrebări

1. Care sunt următoarele etape necesare ale cooperării europene în domeniul educației și formării pentru a se atinge obiectivul de creare a Spațiului european al educației până în 2025?

2. Care sunt cele mai de succes proiecte sau practici din țara dumneavoastră care promovează o cultură a învățării bazată pe valori comune și care consolidează coeziunea socială? Cum poate cooperarea la nivel european în domeniul educației și formării să consolideze o astfel de cultură a învățării în rândul elevilor și studenților de toate vârstele?